

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS

Nr. 106

Te Blankenberghe

Uitgave A. HANS-VAN DER MEULEN, Kontich.

TE BLANKENBERGE

Aan de Kust.

Mijnheer Blanke, zijn vrouw en zijn kinderen Annie, Helena en Maria, waren met de groote vacantie op reis (1). Ze zouden nu een tochtje langs de kust maken. Ze kwamen van Brugge, maar hadden een omweg gedaan over Sluis en Heist bezocht.

Te Heist ontmoette de heer Blanke een kennis dien hij in langen tijd niet meer gezien had. Het was mijnheer Jansen. Deze vertelde, dat hij nu van zijn pensioen als ambtenaar te Blankenberge woonde en hij wilde, dat de familie Blanke hem naar zijn villa zou vergezellen.

(1) Zie nr 47 : « Brugge en Omgeving », en nr 75 : « Aan de Kust ». Daarin vertellen we het bezoek dezer familie aan Brugge en de omstreken en aan Knokke. Maar wie dit niet gelezen heeft, kan toch heel goed het bezoek der reisgenooten verder aan de kust volgen.

Vader gaf toe en zoo kwam het viertal eer dan het gedacht had in de schoone, vroolijke badplaats aan.

Mevrouw Jansen ontving de onverwachte gasten zeer vriendelijk. De villa was groot genoeg, om allen een nachtje te logeeren.

Na het avondmaal deed men een wandeling. Het was te Blankenberge zeer druk en levendig. Duizenden vreemdelingen vertoefden er.

— Blankenberge vindt al meer en meer aantrek, en elk nieuw badseizoen is het vergroot, vertelde de heer Jansen. Steeds bouwt men meer villa's en gasthoven. Nu, het strand is hier ook prachtig, breed, van zuiver, fijn zand. De vele koetsjes geven ruimschoots gelegenheid tot baden en de dijk is lang en bezet zooals ge ziet met groote hotels en sierlijke villa's. Langs de gemakkelijke trappen of hellingen komt men in de stad met haar wel voorziene winkels, spijshuizen, en ook met nog talrijke gasthoven en familiepensions. Ja, Blankenberge is zeer gewild en het kwam snel op. O, ik praat hier dikwijls met een ouden Blankebergenaar. Hij is al negentig jaar oud. Het is eigenaardig hem uit de vroegere dagen te hooren vertellen.

De heer Jansen deelde daarvan het een en ander mee.

Zoo van 1850 tot 1860 zag Blankenberge er nog heel eenvoudig uit. Men had de duinen wat

geeffend, en wat houten trappen gemaakt voor de bezoekers. Die konden dan gemakkelijker naar boven. Rechts stond de vuurtoren, links een paviljoentje, en dat was alles, waar nu die prachtige dijk ligt en de lange rij schoone hotels en villa's staat. Zelfs sommige straten hadden nog geen plaveisel en de meeste huizen waren klein. Daar woonden de brave maar eenvoudige en dikwijls doodarme visschers. Met visschen toch was er niet veel te verdienen.

Maar het gemeentebestuur wilde toch zijn best doen, om Blankenberge vooruit te helpen. Het liet de straten vegen, planken leggen in de duinen regelde het baden in zee. In de stadhuiszaal werd een piano gezet. Dan konden de vreemdelingen daar 's avonds bij elkaar komen, muziek maken en zingen.

Kon men den naam van de badplaats maar eens meer bekend maken. En iemand stelde voor den koning uit te noodigen. Dat was toen nog Leopold I. Nu de vorst kwam, maar zonder iets te laten weten.

Op een goeden Zaterdag stapte Z. M. het gemeentehuis binnen... natuurlijk geheel onverwachts. Groote beroering! De burgemeester en de wethouders waren voor hun zaken op de markt te Brugge... Men haalde den eenigen schepen, die thuis was, een oude visscher. Onthutst kwam de man toegesneld en verlegen stond hij

met de klak in de hand voor den voornamen bezoeker. Leopold I had het stadhuis al gauw bezichtigd en vroeg wat er nog meer in Blankenberge te zien was. De schepen dacht even na... en riep toen geestdriftig uit: «De Patriotten Sire!» Patriotten — zoo noemde men de strijders van het jaar 1830. — Ha! hier leefden nog van die brave oudjes! Zeker wilde de koning hen bezoeken.

Strijders van het jaar 1830, ze werden stilaan zeldzaam. Zeker de koning wilde hun eens de hand gaan drukken. En hij vond het flink van den visscher, dat hij daaraan dacht. De schepene ging voor. 't Nieuws van 's konings komst was natuurlijk al gauw bekend. En de menschen stonden aan de deur of op den hoek der straat en groetten genegen den vorst.

Ze vonden het zeker wel jammer, dat men de stad niet had kunnen versieren en Leopold opwachten met muziek... Maar wie had nu ook aan zulk een onverwacht bezoek gedacht.

Inmiddels stapte de visscher dapper vooruit. Leopold I vroeg zich ongetwijfeld af, waar men die helden van 1830 wel herbergen mocht. De koning zag een achterplaats, een stal... dan een mesthoop!... Waar bracht de schepen hem... De visscher opende een deur.

— Hier zitten ze, Sire... en schoon... en vet... zulke patriotten vindt ge nergens! zei de vis-

cher opgetogen.

De koning keek verbaasd op.

In het hok lagen op het meststroo eenige dikke zwijntjes, die knorrend den Koning der Belgen begroetten. Leopold I wist niet, wat hij denken moest. Neen, die brave, trouwe visscher was veel te oprecht om zijnen vorst voor den gek te houden. Weldra werd het raadsel opgelost. Deze varkens waren nu eens niet van Engelsch of Duitsch of Ardensch, maar van echt Vlaamsch ras, en daarom had men ze patriotten, dat is vaderlanders, genoemd. En velen te Blankenberge hadden groote belangstelling voor de kweek. De visscher behoorde tot hen. En toen dus de koning vroeg, wat er te Blankenberge te zien was, had de schepen dadelijk aan de zwijntjes gedacht.

Leopold I lachte eens om het geval. Zoo bezocht hij Blankenberge.

— Het hielp niet veel voor den bloei der badstad, zei de heer Jansen. Maar de Blankenbergenaars hadden eigenlijk geen bescherming noodig om hun plaats flink vooruit te helpen. Ze staken zelf de handen uit de mouwen en ge kunt nu zien, hoe goed ze gelukten. Menige bezitter van een flink hotel, van een bloeiende zaak, stamt van de visschers af en is daarop fier.

— En toch, zijn er nog veel visschers, zei de heer Blanke.

— O, ja! En ferme gasten, die zich ijverig we-

ren. 't Is een gevaarlijken stiel, deden we verleden jaar weer... Ik zal den datum niet vergeten... 18 Juli 1924. 't Was dus in den Zomer.

— Hij zag zijn jongen voor zijn oogen verdrinken en hij kon hem niet helpen.

Zoo hoorde ik hier, te Blankenberge op den dijk, een vrouwtje zeggen. Ze stond daar met haar wit mutsje en zwarten kapmantel bij twee kennissen, te midden van het gewemel der blijgestemde, vroolijke badgasten, voor wie de zee uitspanning is.

En het vrouwtje sprak over een vreeselijke ramp te Oostende en in Holland, die vele slachtoffers maakte onder de visschers.

De visschers werden onverwachts, in seizoen waarin men aan geen stormen denkt, zoo wreed geslagen, als het nooit is geschied bij menschengeheugenis. Het deed aan IJsland denken, waar ook zulke verliezen werden geleden, toen Vlaamsche visschers nog, meest met Fransche patroons, zich ginds in hulkjes waagden.

En toch had de ramp nog grooter kunnen zijn. Blankenberge werd als door een wonder gespaard. Hier ook was de gansche vloot buiten. Evenzoo te Heist. Maar men had er geen enkel verlies te betreuren. En de visschers waren er zelf over verbaasd.

— Er woei een witte wind, zei vroeger een visscher, als hij uitdrukken wilde, dat de storm

zijn grootste kracht had bereikt. En « een witte wind », daarvan wist men maar enkele malen in het leven te spreken.

— 't Is een wind dien ge ziet, voo verklaart u de visscher. Hij komt uit de zee.

Onbewust is het beeldspraak. Men ziet natuurlijk niet den wind, maar deze blaast het water als een wolk uit de zee op en dit belemmerd het gezicht.

Welnu, ook dien Vrijdagmorgen woei er eensklaps een « witte wind ».

In den nacht was er een bries uit 't Zuid-Oosten en het leek gunstig visschersweer. Van de gansche Vlaamsche kust voer de visschersvloot uit. De Blankenbergenaars zijn aan een ramp ontsnapt. Ziehier waaraan ze dit te danken hebben :

« De Oostendenaars vangen garneel « in de putten » ; dat zijn in de diepten tusschen de stroombanken. Het is twee tot drie uur van huis. Daar werden ze door de storm verrast. Op die banken staat dan een vreeselijke branding ; donderend slaan de golven er op. En hier werden de kleine scheepjes door het orkaan gegrepen. Ze werden uiteengeslagen, velen kantelden om en tien Oostendenaars verdronken.

De Blankebergenaars visschen achter de Wandelaar, dicht bij huis. Ze kunnen later vertrekken, en de bank van Wenduine ligt bezijden den weg.

Toen de storm losbrak, waren ze nog niet op de visscherij aangekomen en dadelijk wendden ze den steven. Ze waren niet ver van huis en hadden den wind mee in open water. De wind was zoo geweldig, dat de sloepen geen «duimpje» zeil durfden hijschen. Het was trouwens niet noodig. Met den wind op den blooten mast en den achtersteven schoten de scheepjes sneller vooruit dan wanneer stoom hen zou gedreven hebben.

Te Blankenberge heerschte natuurlijk groote onrust. Verraderlijk was de storm ook over het stadje losgebroken. 't Moest juist markt zijn. De kramen stonden reeds ineengezet. Met een slag werden ze allen op een hoop geworpen.

Honderden verwanten en kennissen der visschers en andere bewoners, vele badgasten ook, worstelden tegen het orkaan in tot nabij het hoofd of op den dijk. Hoe geweldig sloeg bij menigeen 't hart, als men de vlucht der sloepen zag. Er waren er bij, weinig groter dan een roeiboot en slechts door twee koppen bemand. Zouden de hulkjes niet op de hoofden verbrijzeld of op het strand geslagen worden, of nog ombuitelen, vóór ze de kust bereikten?

Maar neen, als door een wonder schoten allen de geul en de haven binnen. Geen enkel werd vermist. Men kan zich de vreugde voorstellen over dit behoud.

Maar dan was er toch bezorgdheid om de be-

roepsgenooten van elders.

De Heistenaren visschen nog dicht bij de kust. En zij waren vlug binnen.

Toen kwamen de eerste berichten van Oostende, die hier ook algemeene verslagenheid wekten.

Neen, zulk een ramp kan een visscher, die 47 jaar op zee was geweest, zich niet herinneren. Op 6 Maart 1883 was het toch een vreeselijke storm, vertelde mij mijn oude kennis.

« Een van 't Noord-Westen. Hij kwam op 's ochtends te vijven. Om zeven en half was het vliegende storm. En hagelsteen als okkernoten sloegen op het dek. 't Was wat te zeggen om binnen te geraken. De sloep van Pier Dewaey werd door de golven boven op het staketsel gezet. Een tweede golf sloeg ze er af en het scheepje was nog gered. Toen verging van Blankenberge een boot met vier man. Van een andere werd de stuurman over boord geslagen. Te Heist kapsijde een sloep. Ze dreef hier bij de pier van Blankenberge aan, met den bodem omhoog. Maar binnen zat Pir Waele nog op de mastbank. Hij had er zich vastgeklemd. En hij werd gered, al lag hij toen zes weken ziek hier in een boerenhuisje. Van die boot waren drie man verdronken; van een andere te Heist nog één.

Maar als nu te Oostende heb ik het nooit geweten, toch niet op onze kust. Ja, toen dien 6en Maart van 't jaar '83 verging de gansche visschers-

vloot van Moddergat, in Friesland. Maar in 1924 was het ook erg. Uit Vlissingen, dat men zoo goed kent, was het nieuws gekomen, dat vier booten in zee gebleven waren, 2 van Vlissingen en 2 van Arnemuiden, met vijftien of zestien slachtoffers.

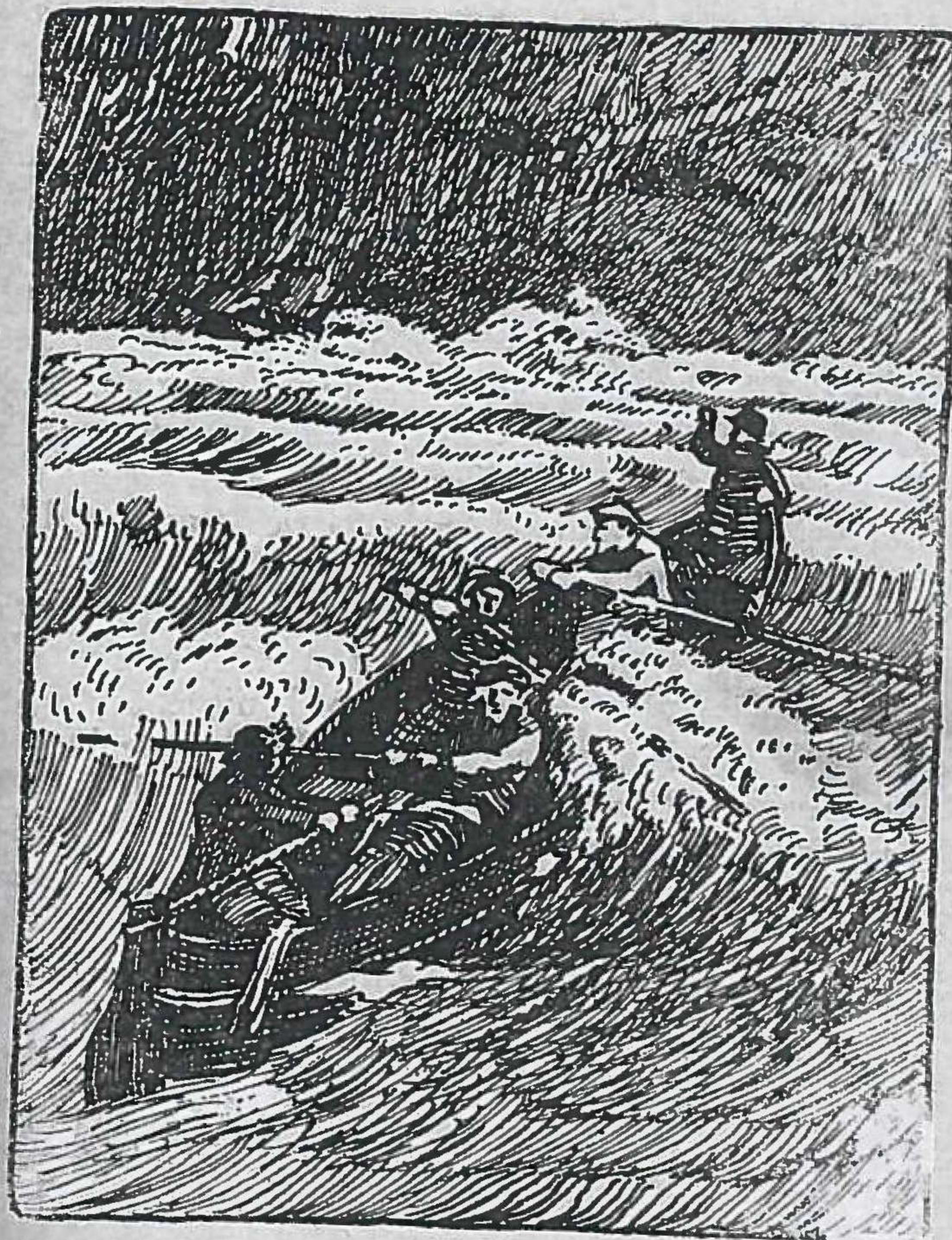
Visschers zijn solidair en al die rampen wierpen hier te Blankenberge een zware schaduw op de vreugde over eigen behoud.

De visschers hebben nu betere toestanden, vervolgde de heer Jansen.

Op 't laatst van October wordt « Beschipdag » gevierd. Hierin is veel verandering gekomen, zooals de oude visschers vertellen.

Een Blankenbergisch visschersvaartuig is gewoonlijk bemand met een patroon, drie matrozen en een jongen. Op den Beschipdag kiest de patroon van een vaartuig zijn personeel: 't is dus de dag der monsterring. Die aanwerving geschiedt voor een jaar. Dan viert men feest. Het muziek gaat uit, de visschers met hun vrouw, dochters, kennissen, of kameraden stappen er achter.

In vroegere jaren was de Beschipdag eigenaardiger. Het reglement bepaalde, dat op den dag der monsterring de visschers na vijf ure 's namiddags in hun woning moesten zijn. Voor het

venster van ieder huis werden zooveel kaarsen ontstoken als beschikbare matrozen in de familie waren. De patroons zaten gevangen in hun vergaderlokaal. Ze hadden gezworen voor het vastgestelde uur geen matroos te aanvaarden. Nu kon niemand vooraf de beste mannen uitkiezen. En opdat wel allen in de vergaderzaal zouden blijven, was de deur langs buiten met een dik touw gesloten. Om vijf uur moest de klerk van het gilde dat touw doorsnijden en dan mochten de patroons naar buiten. Nu konden ze zich om ter meest reppen, teneinde de beste matrozen in hun net te krijgen. Ze liepen heen en gingen in de huisjes hun mannen huren. Ieder trachtte de flinkste te krijgen.

Voor iederen gast, die gehuurd was, werd een kaarsje verwijderd. En na korten tijd waren de lichtjes achter de vensters gedoofd, uitgezonderd misschien bij een visschersgezel, die een slechten naam bezat en dien niemand in dienst wilde hebben. De nieuwgehuurde matrozen gingen met hun baas mee naar diens huis. Daar werden er koeken gebakken. Men smulde en dronk. Beschipdagvierders zochten pas in de kleine uurtjes hun bed op, met het stellige voornemen, straks het feest voort te zetten. Dat was een blijde dag in een droevig bestaan.

Er viel hard te werken en men verdiende weinig. Toen had Blankenberge nog geen haven. De

schuiten kwamen op het strand aan en vertrokken van daar. Dikwijls moesten ze in den nacht heen, als het dan hoog water was. Knapen moesten de slapende visschers gaan wekken. Men noemde hen opblijvers. Ze bleven aan boord en, naderde de tijd voor het uitvaren, dan liepen ze het stadje in en klopten aan de woning der visschers. Ze riepen hoe ver het water nog van de schuit was. En dan kwamen de visschers weldra naar buiten, zeer dikwijls in regen en wind, bij slecht weer, bij bijtende koude. En ze vingen hun lastige taak aan, voor weinig verdienste. Ja, het leven van den visscher was hard. En menigeen was vroeg versleten en had een armoedigen ouden dag na veel zwoegen toch. Gelukkig is dat alles veel verbeterd. En de toestand zal nog verbeteren.

Eigenaardig is het, hoe de meeste visschers een bijnaam hadden. Als een jongen opblijver werd, kreeg hij den visschersdoop. Zijn makkers wierpen water over hem en dan hoorde men dit rijmpje :

Den olmen dolmen,
Den visschen dolmen
Den edelbut
Waar 't water in gaat
Uw naam is...

En dan kreeg de opblijver zijn lap- of bijnaam. In 1862 kreeg Blankenberge een haven. Nu

konden de vaartuigen beter in- en uitvaren. Ook dacht men aan sneller verkeer. Men moest vroeger met een diligence van Brugge komen. In 1868 opende men de spoorlijn naar Brugge: deze werd later verlengd naar Heist. Daarna kwam ook de tram. Nu heeft Blankenberge prachtige verbindingen en de plannen zijn gereed voor een groot nieuw station. En eigenaardig toch... ook de diligence is terug gekeerd, maar onder den vorm van auto-bus.

— Ja, ik hoor gaarne de oude visschers vertellen, zei de heer Jansen... Luistert eens, kinderen, naar de legende van Roeschaard... ook iets uit vroeger dagen.

't Is al lang geleden. In de duinen bij een Blankenbergsche stond een schamel hutje, gebouwd van leem en twijgen. Daar woonde een oude vrouw, die men een heks noemde. 't Was waar, dat ze vreemd leefde. Overdag vertoonde ze zich niet. Alleen 's nachts ging ze uit. En dan doolde ze langs 't strand, en men zei, dat ze de macht had om de visschers van hun goeden weg te doen verdolen en uren te laten rondwandelen.

Zekeren namiddag stak een geweldige storm op. De zee stond zoo hoog, dat de menschen te Uitkerke de golven konden zien. En men hoorde nog verder het schrikkelijk geloei. De orkaan woedde den heelen nacht. 's Morgens bedaarde het weer. Toen hoorde men toch ook nog

goed nieuws. De hut van de heks was ingestort en de tooveres moest onder het puin bedolven zijn. Men zou geen last meer van haar hebben.

Het volk ging naar het puin zien. En sommigen roerden er in met stokken of spaden. Maar hoe verschrokken ze. Eensklaps sprong er een hondje van onder den afval; het had bellen aan den hals, die geweldig rinkelden.

Het hondje blafte niet, maar het riep luid: « Roes, roes, roes », en het liep weg. Maar het werd gedurig groter en het was een heel groote hond, die in de duinen verdween. Wat mocht dat nu beteekenen

De heks was niet verdwenen, maar in een hond veranderd, en ze kon ook andere gedaanten aannemen. En ze had het er nu opgezet de Blankebergenars nog veel meer te plagen dan vroeger. Deze plaaggeest kreeg nu den naam van Roeschaard, omdat men altijd het âkelig « Roes, Roes » hoorde.

De Roeschaard veranderde zich dikwijls in een knaap en speelde dan voor opblijver. Hij ging 's nachts aan de ramen van de visscherswoningen kloppen en riep: « Het water is nog zoo veel lengten van de schuit. Sta op! » De visschers spoedden zich nog slaperig naar het strand. Dan zagen ze, dat het nog geen vloed was. De echte opblijver zat rustig aan boord... En plots

hoorden allen : « Roes, Roes ! » Ze begrepen dat ze beetgenomen waren. Maar de opblijvers vonden er wat op. Ze riepen voortaan : « Sta op in Gods naam ». En de Roeschaard kon den naam van God niet uitspreken. Zoo wist men of de echte opblijver kwam wekken, dan wel de helsche plaaggeest.

Maar de kwelduivel verzond andere poetsen. Gingen de visschers 's nachts uit, dan gebeurde het, dat een hondje voor hun voeten lag, Dit werd opeens groter en in de duisternis struikelde de visscher er over, viel en brak soms arm of been. « Roes, Roes ! » klonk het dan weer.

Eens — en misschien is het wel meer voorgevallen — ontbrak bij het uitvaren van een sloep een der maats. Maar de visscher merkte dat niet, want Roeschaard verving den afwezige. En hij bootste hem in houding en taal zoo goed na, dat niemand het bedrog merkte. Toen de schuiten op het strand lagen, moest men de scheepslui aan boord dragen door het water. Sterke kerels namen de visschers aan op den rug. Zoo Roeschaard kroop ook bij iemand op den rug en omklemde diens hals. Maar hij maakte zich zwaarder en de drager boog onder den last en wel zoo diep dat hij omver tuimelde. Roeschaard sprong vlug weg en uit zijn « Roes, Roes » wist men weer, wie er zijn kwade streken uitgehaald had.

't Gebeurde echter ook, dat Roeschaard zijn

rol voortzette en mee aan boord ging. Maar daar leunde hij dan over de verschansing, en maakt zich zoo groot en zwaar, dat hij het vaartuig deed overhellen. De bemanning vreesde te vergaan. Roeschaard sprong dan onder zijn hoonend gelach in zee.

Of men haalde het net op. En dit woog zwaar. De visschers verwachtten een groote menigte vissen te zien... En wie zat er in het net ? Roeschaard... Hij maakte er een gat in en liet zich in de golven plonsen. En de arme visschers moesten zonder vangst, doch met een gescheurd net naar huis.

De opblijvers, die de wacht hielden, moesten toch iets doen om hun tijd door te brengen. Ze gingen bij elkaar zitten in een kajuit en speelden kaart. Dan durfde Roeschaard de kajuit wel dicht te sperren, zoodat de opblijvers niet buiten konden. Intusschen steeg het water. Roeschaard maakte de schuiten los. Deze dreven heen. De visschers werden niet gewekt. En als ze toch ontwaakten, en verbaasd naar het strand liepen, zagen ze hun sloepen een eind in zee... De opblijvers en de visschers hadden alle moeite om de scheepjes weer aan de kust te krijgen.

Maar Roeschaard plaagde ook de andere inwoners, de werklieden, neringdoeners, ambachtslieden. Zoo vond iemand een stuk geld. Hij nam het op. Maar het muntstukje begon plots warm

te worden. En met een ril liet de vinder het weer vallen. Het geld verdween, doch om een hoek klonk het spottend: « Roes, roes ! »

Een jong echtpaar hoorde op zekeren avond geschrei aan de deur. Daar lag een kindje, zeker een vondeling. De medelijdende lieden namen het in huis en verzorgen het. 't Kindje werd warm toegedekt. Plots begon het te groeien. En een monster verdween onder hoongelach door de schouw.

Eindelijk verdween Roeschaard uit Blankenberge. Dat zal wel gebeurd zijn dank aan meer ontwikkeling bij de menschen — besloot de heer Jansen. Een oude visscher vertelt nog wel eens de legende... Maar hij laat het aan u over er van te gelooven, wat ge wilt.

De kinderen van den heer Blanke zagen op den dijk het gedenkteeken van Lippens en De Bruyne. Ze kenden de geschiedenis van de twee helden. Toch zullen we die hier eens navertellen.

« De Bruyne was de zoon van een Blankenbergsche onderwijzer. Hij bezocht het atheneum van Brugge, maar had lust voor avonturen. Hij wilde naar Kongo. En eindelijk zou zijn wensch vervuld worden. Hij nam dienst in het leger. Dat is nu een dertig jaar geleden.

In Kongo woedde de slavenhandel. Die begonnen midden Afrika reeds in de 16e eeuw. De Amerikaansch kolonisten haalden daar arbeiders

om hun velden te ontginnen. Tijdens drie eeuwen voerde men wel veertig miljoen negers uit Afrika naar Amerika.

Rond 1870 duurde de schandelijke handel nog voort. Dr. Nachtegal, een ontdekkingsreiziger, schreef er over :

« Den 31en Mei 1870 », — verhaalt hij — « werd het dorp Koli aangevallen. De bewoners hadden weerstandsmaatregelen genomen. Ze wisten, dat men hen als slaven wilde wegvoeren. Ze hadden hun hutten verbrand en een aarden wal opgeworpen. Vrouwen en kinderen bevonden zich in 't midden van 't verwoeste dorp en werden beschermd door een tweeden wal en een gracht.

» Nadat de aanvallers vruchteloos de overgave geeischt hadden, begon de ... die van 's morgens tot drie ure in den namiddag duurde.

» De dorpelingen verdeelden zich hardnekkig, maar werden overwonnen. En de overwinnaars stortten zich nu als wilde dieren op hun prooi. Stervende mannen werden afgemoeders, met een kind in de armen, wilden vluchten ; de kinderen rolden met verbrijzelde leden op den grond en de beulen betwistten elander de vrouwen. Andere moeders, om hun kleinen een vreeselijk lijden te besparen, worgden hen.

Dr. Nachtegal vond zoo zeven en dertig lijkjes

van pasgeboren wichten.

Gedurende maanden hadden in de verschillende dorpen dergelijke barbaarsche tooneelen plaats.

« Ons kamp werd gevuld met slaven », zegt de reiziger. « 't Waren vooral vrouwen en kinderen, want de sterke mannen doodde men, omdat deze steeds oproer verwekten of poogden te vluchten.

De buitgemaakte slaven moesten dan naar de markt. Die was ver verwijderd. Onderwege sterven er velen in groote ellende. De lijken bleven onbegraven liggen. Op de markt werden de slaven als dieren verhandeld. De handelaars keken naar hun handen, namen de maat van de slachtoffers, betastten de spieren. Een jongen werd verkocht voor 60 tot 120 frank ; een kind kostte 12 tot 40 frank.

't Waren de Arabieren, die de slaven roofden en verkochten. Europeanen begonnen een kruistocht tegen die schandelijke practijken. Kardinaal Lavigerie sprak er over in verscheidene landen. Met afkeer hoorden de menschen, wat er in Afrika gebeurde.

Men hoorde van Usidi, die zich oppermachtig gevoelde, Hij wilde bloed zien vloeien. Hij wilde nog genieten van die wreedheid en liet elken dag een aantal slaven ombrengen en keek er naar. Ja, hij gebod, vrouwen op te sluiten

met uitgehongerde honden en als Msidi 't gehuil der dieren en 't noodgeschrei der slachtoffers hoorde, dan lachte hij. O, dan had hij zulk een plezier.

Andere ongelukkigen werden zoo lang aan een boom gebonden, tot ze uitgehongerd waren. En wanneer ze eindelijk om voedsel smeekten, sneed de ellendeling hun een der ooren of den neus af en stak hun die in den mond om hun honger te stillen. Zoo moesten ze eten.

Msidi liet ook slaven levend begraven. Hij bedacht de vreeselijkste folteringen.

Maar genoeg over die barbaarschheid. Er moest een eind aan komen.

Ook Belgische soldaten hebben krachtig meegewerkt, om den slavenhandel uit te roeien. De Arabieren verzetten zich. Baron Dhanis ondernam een veldtocht tegen hen. Scheerlinck was de bevelhebber van zijn voorste leger. De strijd ging vooral tegen den gewetenloozen slavenhandelaar Tipo-Tib. Deze werd krachtig gesteund door zijn zoon Sefoe.

Sefoe had twee Belgen gevangen genomen, luitenant Lippens en De Bruyne. Het was onze Blankebergenaar De Bruyne, toen sergeant en ordonnans van luitenant Lippens. Beiden waren in het kamp van Sefoe, achter de Lomani-rivier.

Scheerlinck was aan den oever der Lomani. Hij had in het geheim een briefje van Lippens

ontvangen. De luitenant was doodelijk ziek. Hij kloeg over een hart- en maagkwaal, een aandoe-
ning der ingewanden, kortom over zijn onder-
mijnend gestel. Hij had weinig hoop meer op ge-
nezing. En hij kreeg van den avond geen verzor-
ging.

Nu, eenige maanden later, — 't was Novem-
ber, — dacht Scheerlinck, dat Lippens wel ge-
storven zou zijn.

De Bruyne was van Lippens gescheiden en
wist niets van 't lot van zijn overste. Hij werd
door de Arabieren gebruikt, om als onderhande-
aar te dienen tusschen den sluwen Sefoe en de
Europeanen. Hij mocht zich wat vrijer bewegen.

Zekeren morgen was Scheerlinck tusschen
het riet van de rivier. Hij bemerkte aan de an-
dere zijde van den stroom een gebogen gestalte.

't Was een haveloos, vermagerd man, die
zijn bebloede voeten in het koele water kw-
wasschen.

Tot zijn diepe ontroering herkende kapitein
Scheerlinck sergeant De Bruyne. En Scheerlin-
ck maakte dadelijk het plan den vriend te redden.
Hij had scherpschutters verdoken tusschen 't lan-
ge riet.

Eenige Arabieren bewaakten van eenigen af-
stand den gevangene. Ze zouden De Bruyne niet
ver laten loopen.

Scheerlinck riep De Bruyne aan :

— Verstaat er ginder iemand Fransch ?
vroeg hij.

— Neen, antwoordde deze.

— Kunt gij zwemmen ? hernam Scheerlinck

— Ja...

— Arme vriend, ge kunt ontvluchten zonder
aan uw plicht te verzaken. Lippens, uw overste,
is dood. Ge zult hem niet meer terugvinden.

— En als hij nog eens leefde ! riep De Bruyne.

Ze mochten dus wel even met elkaar spreken.
De Arabieren hoopten, dat De Bruyne goede
voorwaarden voor hen zou verwerven. Maar
Scheerlinck en De Bruyne spraken dus over heel
wat anders.

— Lippens is dood ! herhaalde Scheerlinck.

— De Arabieren hebben mij verzekerd, dat
hij niet dood is, sprak de sergeant weer.

— Leugens ! kreet Scheerlinck. Ze zeggen het
om u te misleiden ! Kom, red u ! Neem een be-
sluit ! De gelegenheid is eenig. Waarom zoudt
ge naar uw beulen terugkeeren ?

Scheerlinck was overtuigd, dat Lippens aan
zijn ziekte overleden was. En Scheerlinck fluis-
terde tot zijn mannen die in het riet niet door de
Arabieren konden gezien worden : « Mikt goed ».

Tot De Bruyne riep hij :

— Ik heb mannen in het riet. Spring in 't wa-
ter en zwem naar ons toe. Mijn scherpschutters
zullen de Arabieren neerschieten, als ze u over-

vallen.

Eenige oogenblikken heerschte er stilte... De Bruyne dacht zeker na. Ja, de kans op redding was eenig. Hij kon goed zwemmen. Dat had hij te Blankenberge geleerd. Hij kon aan zijn beulen ontkomen, de wreedaards, die de onmenschelijkste folteringen verzonnen. Hij zou zijn vrienden terugzien. Hij zou herstellen van zijn ontberingen. En zijn gedachten vlogen natuurlijk naar Blankenberge. Daar woonden zijn geliefde ouders. Ook hen zou hij terug zien. Daar aan den anderen oever was redding, maar hier slavernij, die eindigen kon met een gruwelijken dood.

Maar De Bruyne was soldaat. Hij diende zijn overste... zijn medegevangene Lippens... Hij wilde hem trouw blijven in de gevangenschap. Was Lippens dood? Misschien, zeer waarschijnlijk zelfs! Maar zoo hij nog leefde! Dat kon ook zijn, en in dit geval bleef Lippens alleen achter in de handen zijner vijanden.

Welk een hevige strijd moest er woeden in 't hart van den jongen man. De vrijheid lokte hem. Doch De Bruyne had een sterk gevoel van plicht.

In 't riet hielden de soldaten den vinger aan den trekker. Ze waren zeker van hun schot. Elke Arabier, die nader kwam om De Bruyne het vluchten te beletten, zou vallen.

Scheerlinck wachtte in hevige spanning wat De Bruyne zou doen. Ze begrepen niet, waarom

hij aarzelde... Straks zou het te laat zijn!

De Bruyne streek de hand over 't hoofd. Dankbaar zag hij zijn vriend aan.

— Ik smeeik het u, breng me niet langer in verzoeking, sprak hij ernstig. Ik kan Lippens niet verlaten. Als ik zeker weet, dat hij dood is, zal ik trachten te vluchten. Nu mag ik niet... Mijn luitenant kan nog leven, en ik moet hem trouw blijven.

Hij stond op, groette met de hand en verdween.

Scheerlinck oogde hem na. Dan verduisterden tranen zijn blik. De Bruyne had de eenige kans op redding laten voorbij gaan. Maar welk een beeld was hij.

De Bruyne werd naar Kasongo gevoerd. In 't begin van December ontmoette hij Lippens. Zijn overste leefde dus nog, doch was zeer ziek. En De Bruyne was hem trouw gebleven.

Op zekeren morgen waren Lippens en De Bruyne in hun hut. Er werd geklopt.

— Wie is daar? vroeg Lippens.

— Ik, Kaboïdi, ik heb nieuws van Sefoe.

— Ik vertrouw u niet, antwoordde de luitenant.

— Doe toch open, vriend. Ik heb belangrijk nieuws. Of kom zelf buiten.

Lippens aarzelde. Dan deed hij de deur open. Hij ging buiten de hut. Eenige Arabieren vielen plots op hem aan en vermoordden hem door

dolksteken. Alles verliep heel snel. De sluipmoordenaars gingen stil naar binnen. De Bruyne had niets gehoord. Hij zat rustig te schrijven. De moordenaars vielen op hem aan en ze verworgden den trouwen jongen van Blankenberge. Sefoe liet aan zijn slachtoffers de armen en beenen afhakken en zond ze ten geschenke aan den hoofdman van Nyangwé.

Zulk een barbaarsche kerel was hij. De verminkte lichamen werden nabij de hut begraven.

Dhanis onderwierp de Arabieren. Een knaap wees de plaats, waar Lippens en De Bruyne begraven waren. Men opende den kuil en vond den luitenant en zijn sergeant zij aan zij.

Van vensterluiken en deuren werd een kist getimmerd en de blauwe vlag met de gele ster van Kongo vormde het lijkkleed.

En nu rusten beide dapperen in den grond van Kongo. Een gedenkteeken dekt hun gemeenschappelijk graf.

Dat treurig bericht kwam nu te Blankenberge bij de ouders. De heele stad voelde hun rouw mee. En er was deelneming, vereering en bewondering in gansch ons land door en ook in den vreemde.

Het gansche volk bracht geld bijeen, om te Blankenberge een gedenkteeken op te richten. Den 9den September 1900 had de onthulling plaats.

En we schreven in ons werk «Zomerland» (1): « Reeds van 's morgens vroeg verdrong zich een dichte menigte in Blankenberge's straten. Heden zou het monument De Bruyne-Lippens onthuld worden ! Om half elf stoomde de trein van Brussel binnen. Een half uur later kwam een tweede trein aan.

Altijd maar volk, volk, volk ! En talrijke afvaardigingen van leger en burgerwacht, van vereenigingen van oud-soldaten ! Vaandels en bannieren, wier kleuren zich mengden met de vlaggen en versieringen der badstad.

Tot de voornaamste bezoekers behoorden de ministers van oorlog en van binnenlandsche zaken, de gouverneur der provincie, de secretaris van den Kongo-staat, talrijke generaals en hooge officieren.

Omstreeks den middag werd het monument op den dijk onthuld.

De menigte juichte.

Daar zag men tegen een zuil De Bruyne en Lippens afgebeeld, de mindere en de meerdere, elkander de hand reikend. Op 't voetstuk herinnert beeldhouwwerk de episoden van het vreeselijk drama.

Verscheidene geestdriftige redevoeringen werden vóór 't beeld uitgesproken, herinnerend aan

(1) Uitgave L. Opdebeek, Antwerpen.

den heldenmoed van De Bruyne. Met de meeste aandacht luisterde de menigte naar de kantate, welke een diepen indruk verwekte.

Afvaardingen defileerden voorbij 't monument, dan bracht de schooljeugd haar hulde.

't Voetstuk verdween onder kronen en bloemen.

Maar in 1914 werd het oorlog. En de Duitschers kwamen ook naar Blankenberge. Ze staken er de pier in brand, ze vernielden veel vaartuigen. Ze bezetten hotels en villa's en schon- den ze vreeselijk. Ze eischten het brons op van het gedenkteeken. De figuren van Lippens en De Bruyne, ook het brons van Conscience's

Blankenberge beleefde toen treurige jaren. Soms vielen er bommen en burgers kwamen er door om.

Vele inwoners werden opgeëischt.

Maar de bezetter werd verjaagd. Blankenberge herstelde zich en ook het gedenkteeken van Lippens en De Bruyne werd in zijn vroegeren staat gebracht en plechtig opnieuw onthuld.

De kinderen van den heer Blanke werden dus aan heel wat geschiedenis herinnerd.

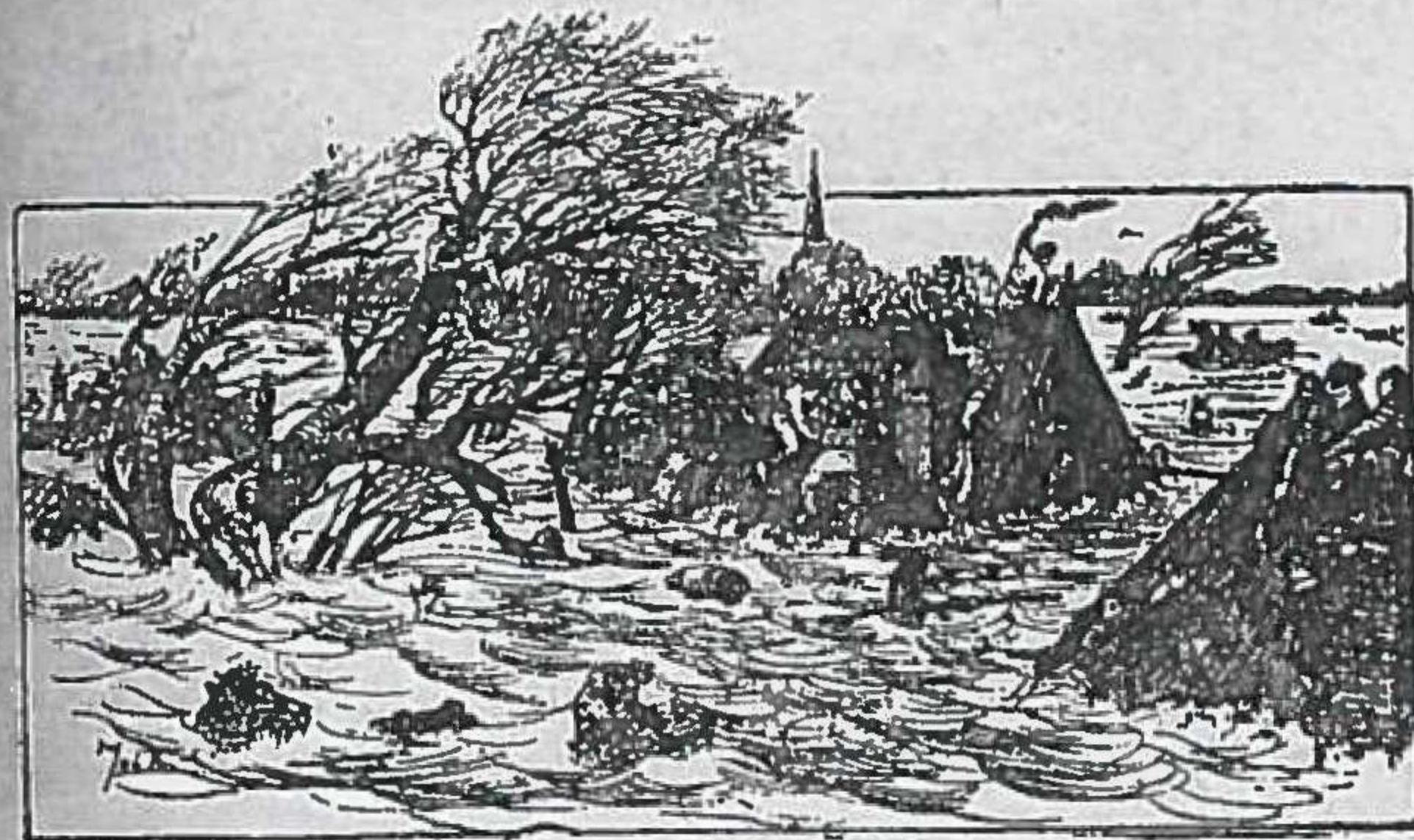
Den volgenden dag speelden ze aan het strand. Wat was het vroolijk en druk!

Nu, ge weet, hoe men zich in het zand en in zee vermaakt.

Ze zagen ook de liefhebbers, die van het ha-

venhoofd met netten vischten. Ze hoorden, dat de pier hersteld zou worden.

In den namiddag deden ze een tochtje met een stoombootje in zee.

De heer Jansen vertelde dan over den vroegeren toestand der kust. Waar nu Blankenberge ligt, bestond heel, heel lang geleden het plaatsje Scharphout.

Het werd door de zee verwoest. O, er hadden dikwijls overstromingen plaats. Dan steeg het water tot aan de daken der hoeven, het vernielde huizen, ontwortelde boomen. Menschen en dieren verdronken.

De bewoners van Scharphout stichtten een nieuwe plaats en noemde ze Blankenberge, naar de blanke duinen. In het wapen der stad komen die drie duinheuveld voor.

IN A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK VERSCHENEN REEDS

Drie maanden onder de sneeuw. — Sint-Gregoriusdag op school. — De heks uit de Duinen. — Zwarte Ko. — Aan de Molenbeek. — Een moedig meisje. — Karel Cogge. — Het Wonderlijk gezelschap. — De jonge Vluchteling. — De Mechelsche Toren en Jef Denijn. — Het Kermismeisje. — Willem Tell. — Beter een lap dan een scheur. — Harten van Goud. — Het verdronken land van Saaftinge. — De Fee van den Kluisberg. — De Zinneloozen te Gheel. — De hut op de Heide. — Hugo Verriest. — De Klok van Stuyvekenskerke. — De Landlooper. — En toch Feest. — Sinterklaas in 't Veerhuis. — Grapjes. — De Vriezeman. — Verdwaald en terecht. — De Jongens van West-Roozebeke. — De Jongens van den Waterkant. — De kleine Smokkelaar (De Cort). — De Verdronken Stad. — Nog Grapjes. — Het Weesje van Brugge. — Plezierige Vacantie. — De gestoorde Reis. — Het kindje van de Zee. — In de Moeren. — De Bezembinders van Kleit. — De vlucht in een koffer. — De man in den toren. — Spreekwoorden en verhalen. — De Gierigaard. — Schoone daden. — De Veerman van 't Zwin. — Het Grafje in de Duinen. — Verhalen. — Zonder Ouders. — Brugge en Omgeving. — Eerlijk duurt 't langst. — De Kleine Verspieder. — Weer thuis (Van Kalken). — Een Lastig Geschenk. — Broederliefde. — Kerstfeest in Vlaanderen. — Arme Bedelares (De Cort). — De Verloren Zoon. — In 't bosch van Houthulst. — Nog Gered (B. Hans). — Uit de oude Doos. — Dokter Jenner en Jenny (J. G. Te Heuvel). — Moeder Eyer. — Streng Winters. — De Wees in Londen. — Sinterklaas op de Heide. — De kinderen van den Zeeloods. — Bij de Boschkerels. — De kinderen van den Smokkelaar. — De Paaschklokken. — De Landverhuizers. — Loeuwte van Damme. — Van alles wat. — Nieuwsgierig Aapje. — De Moedige Kermisjongen (Carmen Maerten). — Trouwe Vriendschap. — Wie wel doe, wel ontmoet. — Aan de Kust. — Het Bultje. — De Pastoor van Lapscheure. — Samen uit. — De Verrassing van Oudenaarde. — Kwaad voor Goed. — Een pak van 't Hart. — Vaderlandsche Verhalen. — In de Hooge Venen. — Naastenliefde. — Hoogmoed komt voor den val. — De overwintering op Nova Zembla. — Uit onze geschiedenis. — Willem's verbeteringsschool (B. Hans). — Hoe Sinterklaas hielp. — In grooten Nood (Annie Hans). — Kerstmis aan Zee. — Onverwacht Bezoek. — De Jonge Boschwachter. — Het Spook. — De twee Weesjes (Annie Hans). — De oude Redder (B. Hans). — De Zware Straf.

Richt U voor Kinderbibliotheek tot

A. HANS-VAN DER MEULEN, Kontich

Alle deeltjes nog verkrijgbaar van 0.50 fr. Abonnement 6,50 fr. per 3 maanden. — Elke week een boekje.

Voor katalogus-Romans, tot B. H. HANS,
Huis Guido Gezelle, Kontich.